

L.C.C. AND ESPERANTO

THE BRITISH ESPERANTIST

With which is incorporated
**INTERNATIONAL
LANGUAGE**

Vol. XXXI., No. 404
DECEMBER 1938
Price 2d

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION

LA TAGO DE ZAMENHOF
(15a de Decembro)

ESTAS

LA TAGO DE LA LIBRO

Festu la memoron de la Majstro, iniciatinto de la
Esperanta Literaturo, aldonante almenaŭ unu
libron al via libraro.

Petu Katalogon de tutmondaj eldonajoj ĉe
BRITA ESPERANTISTA ASOCIO
142, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

Bona Kristnaska Donaco

ESTAS VOLUMO EL

POPULARA ESPERANTO-BIBLIOTEKO

Interesaj romanoj, bele eldonitaj kaj tole binditaj.

Prezo po 3s. 6p. por ĉiu volumo, plus afranko.

1. **La Viro el Francujo.** Ivans. El la nederlanda lingvo tradukis W. Versteeg Graftdijk. 243 paĝoj.
Moderna kriminala romano.
2. **Quo Vadis?** Vol. 1. 272 paĝoj.
3. **Quo Vadis?** Vol. 2. 271 paĝoj.
H. Sienkiewicz. Tradukita el la pola lingvo de Lidja Zamenhof.
Romano pri antikva Romo.
4. **Si.** H. Rider Haggard. Tradukita de G. J. Degenkamp.
278 paĝoj. Romantikaj aventuroj en nekonata Afriko.
5. **Fanny.** Edna Ferber. Tradukis el la angla Berno Fabo. 240 paĝoj.
La vivo de juda knabino en Usono.
6. **Riĉa kaj Sen Mono.** E. Phillips Oppenheim. El la angla lingvo tradukis Fred Wadham. 224 paĝoj.
Kiel riĉulo vivis dum unu jaro kiel laboristo.
7. **La Ora Stuparo.** E. Phillips Oppenheim. Tradukita el la angla lingvo de la Esperantista Societo de Romford. 278 paĝoj.
Kiel financisto provis devigi mondpacon.
8. **Luno de Izrael.** H. Rider Haggard. Tradukita el la angla lingvo de E. S. Payson kaj M. C. Butler. 219 paĝoj.
Romano pri antikva Egiptujo.
9. **Pinokjo.** C. Collodi. El la itala tradukis Mirza Marchesi. Ilustris W. H. Matthews. 150 paĝoj.
Strangaj aventuroj de itala marioneto.
10. **La Dormanto Vekigas.** H. G. Wells. Tradukita el la angla lingvo de A. F. Milward. 212 paĝoj.
Romano pri la vivo en okcidenta Eŭropo post 200 jaroj.
11. **Petrolo.** Vol. 1. 306 paĝoj.
12. **Petrolo.** Vol. 2. 320 paĝoj.
Upton Sinclair. El la angla tradukis W. Bailey.
Usona industria vivo laŭ vidpunkto socialista.
13. **La Aventuroj de Marteno Drake.** G. Norway. Tradukis el la angla originalo W. Severn. 206 paĝoj.
La aventuroj de angla knabo antaŭ cent jaroj.
14. **La Naiveco de Pastro Brown.** G. K. Chesterton. El la angla tradukis C. Bean. 256 paĝoj.
En kiu naiva pastro rolas kiel detektivo.
15. **La Vojo Returne.** E. M. Remarque. El germana lingvo tradukis J. F. Berger. 370 paĝoj.
La reveno al civila vivo post la granda milito.

Eldonita de

THE ESPERANTO PUBLISHING CO. LTD.

Mendu ĉe

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, Inc.,

142, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

NUN PRETA
UNDINO

DE
OLIVE SCHREINER

Tradukita de
STEPHEN A. ANDREW

283 pagoj, kun portreto de la aŭtorino.
Bele bindita 3\$. 6p., afranko 4p.

Eldonita de
THE ESPERANTO PUBLISHING CO. LTD.

Mendu ĉe
The British Esperanto Association, Inc.
142, High Holborn, London, W.C.1.

A BEAUTIFUL PRESENT

★
LA VIVO DE NIA
SINJORO JESUO

CHARLES DICKENS.

TRANSLATED BY M. C. BUTLER.

This work by the famous author was first published in English in March, 1934, and then created a sensation. The Esperanto edition, like the English one, is a luxurious production on imitation Japon vellum, cloth bound, and with illustrations by many great painters. It is an ideal gift book.

Price 5/-, postage 6d.

ORDER FROM THE B.E.A.

IF YOU CANNOT ATTEND
a class, YOU CAN RECEIVE
EXPERT and INDIVIDUAL
COACHING in the study of
ESPERANTO by taking one of the

**Standard
Correspondence
Courses**

There are three courses :

Preliminary, Advanced, Translation,
and a prospectus of any will be sent
free on request.

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION
142, High Holborn, London, W.C.1.

**SOCIALAJ
LIBERTEMPOJ**

KUN LA

Gastodomoj en Britujo kaj eksterlande
apud Montoj, Stepoj, Lagoj, Riveroj
kaj Maro en iuj el la plej belaj regionoj.

Petu prospekton en Esperanto :
"Libertempoj Neordinaraj," kiu
skizas la laboron de la Fellowship.

THE

Holiday Fellowship,

142, Great North Way, Hendon,
London, N.W.4.

EL LA VERKOJ DE LA MAJSTRO

			bindita	1	6	afranko	3
FUNDAMENTO DE ESPERANTO (5-Lingva)	..	brošurita	2	6	"	5	
FUNDAMENTA KRESTOMATIO	..	"	1	0	"	3	
LINGVAJ RESPONDOJ	..	"	1	6	"	2	
PROVERBARO ESPERANTA	..	"	0	9	"	2	
FABELOJ DE ANDERSON. Vol. I., II. & III.	..	po	1	6	"	2	
GEORGO DANDIN (Molière)	1	0	"	2	
HAMLETO (Shakespeare)	..	brošurita	1	0	"	2	
IFIGENIO EN TAŪRIDO (Goethe)	2	3	"	2	
LA RABENO DE BAHARAĀ (Heine) kaj LA GIMNAZIO (Solam Alejhām)	1	6	"	2	
LA RABISTOJ (Schiller)	1	6	"	3	
RAKONTOJ EL LA BIBLIO	0	2	"	1	
LA REVIZORO (Gogol)	2	0	"	2	
MARTA (Orzeszko)	3	9	"	4	
ORIGINALA VERKARO (kolektita kaj ordigita de D-ro Joh. Dietterle)	..	bindita	15	0	"	6	

Mendu ĉe

B.E.A., 142 HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

THE 30th Universal Congress of Esperantists held in London during August once again demonstrated the practical utility of Esperanto and attracted unprecedented publicity in the British and foreign press.

This publicity gives scope for a great forward movement of Esperanto in this country and the British Esperanto Association will see that, so far as its resources will allow, no opportunity will be lost. Its activities, however, are limited to the extent of support received by Esperantists and sympathisers. If you believe in Esperanto—

JOIN THE B.E.A. AND HELP US TO MAKE THE MOST OF OUR OPPORTUNITIES.

APPLICATION FORM.

TO THE SECRETARY, THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (INC.),
142 HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

SUBSCRIPTION : 5/- per annum. (Persons joining after 1st July may pay 2/6 to end of current year or 7/6 to end of following year—those under 18 may join as Junior Members at half-rates). If you desire the 350-page Year Book of International Esperanto League, add 4/-.

I, hereby apply for membership of THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.) and enclose the first Subscription of I agree to be bound by the Memorandum and Articles of Association (a copy of which is sent to all candidates for Membership).

Signature

Nationality Rank, Profession or Occupation

Address

Date Age (if under 18)

THE BRITISH ESPERANTIST

WITH WHICH IS INCORPORATED

INTERNATIONAL LANGUAGE

VOL. XXXI, No. 404

DECEMBER, 1938

LA REDAKCIO KOMENTAS

PER la nuna numero kompletigas Volumo XXXI de THE BRITISH ESPERANTIST, kiu atingis la finon de sia 34a jaro. Kiel kutime ni provizas titolpaĝon kaj tabelon de enhavo por tiuj el niaj legantoj, kiuj sufice interesigas pri nia gazeto por konservi kaj bindigi la dudek kvar numerojn, el kiuj konsistas la volumo. Ĝi troviĝas en la mezo de la nuna kajero, kaj estas facile malfiksebla.

Vol. **XXXI** Eĉ se vi ne intencas bindigi la volumon, ni rekondendas al vi trarigardi la tabelon de enhavo, ĉar ĝi ebligas al vi konstati la multecon kaj la diversecon de la temoj pritraktitaj en niaj paĝoj dum la pasintaj du jaroj. Plezuro ni presigas super la tabelo liston de la kunlaborantoj, kiuj helpis al ni provizi interesan kaj utilan legaĵon dum tiu periodo, ĉu verkante artikolojn kaj raportojn, ĉu recenzante novajn librojn, ĉu skribante leterojn al la redakcio. Al ĉiuj ni prezentas koran dankon, kaj esperas, ke la samaj personoj daŭrigos tiun subtenon, kaj ke aliaj legantoj aliĝos al tiu—ĉiam pliiganta—helpantaro dum la venontaj jaroj.

* * *

Por ni mem la kompilado de la tabelo de enhavo estis samtempe plezuro kaj purgatorio. Plezuro, ĉar ni povis revivi multajn feliĉajn okazajojn, regui niajn diversajn triumfojn, kaj rebatali Redakcia Purgatorio malnovajn konfliktojn. Purgatorio, ĉar ni devis relegi ĉiun vorton, kiun ni skribis dum du jaroj, kaj penti pri la multaj mankoj kaj eraroj, kaj—ĉu ni konfesu ĝin—eĉ preseraroj, kiujn ni unuafoje rimarkis dum ĉi tiu relegado. Tamen, ĉu oni povus trovi pli bonan inspiron por pli bona laboro en la estonteco?

* * *

En la novembra numero nia sekretario anoncis, ke la Aŭtuna Konferenco en

Swanwick, projektita por la mezo de oktobro, estas prokrastita ĝis la Swanwick fino de novembro, pro la nesufiĉeco de aliĝoj, kiun oni atribuis al la internacia krizo. Malgraŭ tiu datsono, tamen, la aliĝoj ankoraŭ ne suficiĝis ĝis la mezo de novembro, kaj kun granda bedaŭro la Ekzekutivo devis nuligi la aranĝon por la nuna jaro.

Tiaj laboraj konferencoj montriĝis tre utilaj kaj inspiraj en pasintaj jaroj, kaj tial la nuligo estas despli bedaŭrinda, ĉar en la nuna tempo niaj kampoj de agado estas pli vastaj ol iam ajn antaŭe, pro la intereso kaŭzita de la Londona Kongreso kaj la vekiĝo de la publiko dum la aludita krizo al la nesufiĉeco de poliglotaj metodoj por solvi la problemojn de la mondo.

Ni esperu, tamen, ke la ideo pri tiaj konferencoj ne mortos, sed ke ni denove povos okazigi ilin en jaroj venontaj.

* * *

En alia paĝo de ĉi tiu numero niaj legantoj trovos anoncon pri la karavanoj, kiujn organizas la turisma fako de B.E.A., por britaj vizitontoj al la XXXIIa Universala Kongreso en Berno en **Berno** 1939. Ne necesas substrekri la fakton, ke frua aliĝo kaj indiko de viaj deziroj estos granda helpo al la organizantoj, kaj de la Kongreso, kaj de la karavanoj. Kongresaj aliĝiloj estas dissenditaj kun nia lasta numero, kaj pluaj ekzempleroj estas riceveblaj de B.E.A.

* * *

Heroldo de Esperanto

La semajna ĵurnalo de la Esperanta Movado aperigis sian 1000an numeron la 20an de novembro. Koran gratulon al nia kuraĝa frato kaj algia Ĉefredaktoro-Fondinto, Teo Jung!

Artikolo de E. D. Durrant pri la historio de "Heroldo" aperos en nia januara numero.

XXXI-a UNIVERSALA KONGRESO DE ★ ESPERANTO EN BERNO - 1939

B.E.A.
PARTY

ARRANGEMENTS
FOR THE BERN
CONGRESS —
JULY 29th TO
AUGUST 5th 1939

TWO PARTIES will be arranged as described below. The tickets will be available for individual return.

PARTY A.—Leave London, Friday, July 28th, at 10 a.m. Travel via Newhaven-Dieppe, arriving Paris (Gare St. Lazare) at 5.43 p.m. By Coach to Gare de Lyon. Depart same evening at 9.15 p.m., arrive Bern 8.30 a.m. Saturday.

PARTY B.—Leave London, Friday, July 28th, at 10 a.m. Travel via Newhaven-Dieppe, arriving Paris at 5.43 p.m. Coach to Hotel. Spend **NIGHT IN PARIS**. Leave Paris (Gare de Lyon), Saturday, 10.15 a.m. **DAYTIME JOURNEY** to Bern, arriving 6.41 p.m.

PRICES

PARTY A.

	2nd Class rail	Categories of Hotels				3rd
				De luxe	1st	2nd	s. d.	
				£ 11 19 6	11 2 0	10 10 6	10 3 6	
	3rd Class rail	10 5 6	9 8 0	8 16 6	8 9 6	

These prices cover fares and hotel accommodation in Bern from July 29th to August 5th, 1939, i.e., 7 nights bed and breakfast and one chief meal per day (the meal will be packed for excursions if desired); tips and transport of baggage to and from Bern Station and transit across Paris, as well as entrance to the festival play, admittance to the Mystery Play in front of Bern Cathedral and to the International Folklore Costume Fête at the Kursaal.

PARTY B.

	2nd class rail	Categories of Hotels				3rd
				De luxe.	1st	2nd	s. d.	
				£ 12 10 0	11 12 6	11 1 0	10 14 0	
	3rd class rail	10 16 0	9 18 6	9 7 0	9 0 0	

These prices cover the same as for Party A with the addition of Bed and Breakfast in Paris on the outward journey.

You can book for either party by paying a deposit of £1 now, the balance can be sent either by monthly instalments or in one sum, not later than June 30th, 1939. The best accommodation will be given to those who book first.

CONGRESS MEMBERSHIP costs 20/- until December 31st, 1938, afterwards 25/- until March 24th, 1939. Congress Enrolment forms were included in the November B.E., but further copies may be obtained from (and, after completion, returned to) the B.E.A.

All quotations are based on current rate of exchange, and subject to alteration.

Particulars of Excursions will be published as soon as possible.

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.)

142, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

THE LONDON COUNTY COUNCIL AND ESPERANTO

Education Committee's Inconsistent Attitude on the Appointment of Foreign Teachers

BY HENRY W. HOLMES

President and Education Officer of the London Esperanto Club

THE London County Council has a standing order which declares that Esperanto is not a foreign language, and accordingly the Council will not sanction the appointment of a foreign teacher. On the other hand very few British teachers in London have learnt the language, and instructors of Esperanto at L.C.C. evening classes are usually members of other professions, who are not attempting to make a livelihood out of teaching, but who devote their enthusiasm and natural talents to the task from a desire for the progress of the movement. There are few, if any, in London, nor indeed in Great Britain, to compare with leading foreign teachers who, after a thorough linguistic training, have gone from country to country teaching Esperanto professionally.

Success—and Tragedy

Therefore, when the London Congress Committee were arranging classes for the staffs of Selfridge's, Lyons' Corner House, etc., during working hours, they were obliged to invite Miss Margarete Saxl, a foreign teacher of established reputation, and to take the financial responsibility themselves.

The wonderful success of Miss Saxl's classes encouraged the London Esperanto Federation to ask the L.C.C. to approve her as an evening class instructor for the 1938-9 season. The application was refused, but it was suggested that she would be permitted to act as a guest instructor to classes under the charge of British teachers. The Federation obtained the permission of the Home Office for her work in this country, at the same time asking the Education Committee of the L.C.C. to reconsider the matter and approve the appointment. Just before the Congress the joyful news of approval was received, but two days after the signing of the final

documents her sudden death turned our joy to sorrow.

Prompt Action

It was felt to be a matter of honour that the most eminent successor should be found, and we were indeed fortunate when our Dutch friends relinquished their claim to the services of Mr. Sigismundo Pragano of Roumania, her equally famous colleague, to enable him to take over Miss Saxl's classes. He was proposed to the L.C.C., the London University (Goldsmiths' College) and the Essex County Education Committee. The two latter immediately expressed their thanks for the prompt action taken and accepted Mr. Pragano for their classes. The L.C.C., three weeks before the commencement of the classes, notified us that the Chairman of the Education Committee, Mr. Charles Robertson, M.A., did not feel justified under his recess powers in suspending the Council's standing order or in asking the Aliens Department of the Home Office to approve the engagement.

Shortness of time had compelled us to book halls for Demonstration Lessons. 10,000 leaflets had been printed and work was proceeding apace to make the classes the best ever. Remembering the guest instructor proposal we decided to amass evidence in favour of Mr. Pragano and, if the Chairman was still unable to agree, to await the meeting of the Committee, utilising Mr. Pragano as a guest instructor.

The classes opened during crisis week and, of course, the acceptance of Mr. Pragano was still uncertain, but they were all successfully launched.

Stating the Case

Then followed a most remarkable demonstration of the enthusiasm of Esperantists. In addition to the hundred or so official letters which I wrote as Education

Officer, practically every member of Parliament for London constituencies and nearly every London County Councillor received a private letter from an Esperantist in his or her constituency, stating the case and appealing for support. Many favourable replies have been received from members of all political parties.

This is our case :—

1. **The principle of employing a foreign instructor for the 1938/9 season has already been ceded by the appointment of Miss Saxl. Only the suitability of her successor should be considered.**
2. Mr. Pragano is a worthy successor to Miss Saxl. He has an excellent knowledge of Roumanian, German, French and Esperanto and a good knowledge of four other languages. He has taught Esperanto for ten years with great success in Holland, England, France and Czechoslovakia.
3. He is approved by the Home Office and the Ministry of Labour to work in this country until June, 1939.
4. He is recommended by university professors, the examiners of the Royal Society of Arts and the British Esperanto Association, and very many others whose scholastic attainments command respect for their opinions.
5. No British teacher would be adversely affected. Many teachers have written supporting his appointment, and the three who already hold the posts are willing to resign in his favour.
6. The 85 students in the classes unanimously petitioned the L.C.C. for his appointment.

Change of Face

One recognises that Mr. Robertson, when asked to use his recess powers, could find some justification for a rigid adherence to the strict letter of the regulation and refusing to take cognizance of the spirit of the subsequent decision. No such justification can be found for the Committee, which, at its first meeting at the end of October, has confirmed his decision. It must have been some overwhelming consideration which caused the same body of people who approved Miss Saxl to refuse to appoint Mr. Pragano in the face of the great mass of evidence adduced. Even the guest instructor proposal was withdrawn. In fairness to the Esperanto move-

ment and to Mr. Pragano in particular, their reasons should be communicated to us.

We are often treated by public representatives to dissertations on the subject of civic pride, but although it has been made plain to the L.C.C. that the reputation of London as a centre of culture and the model of public administration will inevitably suffer by the world-wide publicity which will follow such a flagrant injustice, certain of these same representatives are quite unmoved. Foreign Esperantists will be quick to sense the unmerited affront to Mr. Pragano, and will wonder at the caprice of our rulers.

Perhaps the most disturbing feature is the thought that in a democratic administration one person can exercise a veto to reverse the decision of a committee; that for several months there is no appeal of any sort against that veto and that when the Committee meet again they should be content to accept a reversal of their decision, although many of their colleagues expressed themselves in favour of the principle underlying their first decision—which was also obviously in accordance with public desire.

You can help

Irrespective of political views or opinion on the value of Esperanto and the need for foreign teachers, it is the duty of every true democrat to protest against such a procedure. All those who reside in the L.C.C. area or have any means of contact with people in that area should make it their duty to ensure that London County Councillors are informed of the facts. A statement of the case suitable for forwarding with your letters may be had from the British Esperanto Association or from your local group. **Do not let the correspondence drop until you have a decision which, whether favourable or unfavourable, is based on adequate reasons and has been discussed on its merits by the Education Committee.** Influence as many people as you can to write. Ask questions at meetings where lip-service is given to international friendship, and endeavour to enlist support.

The movement tenders its thanks to all the prominent men and women who have given their aid. We ask their assistance to obtain an impartial enquiry into the necessity for the employment of foreign teachers of Esperanto and to be enabled to give evidence in support of our case.

IE EN FRANCUJO

VEENDREDON vespere la 23an de oktobro kolektiĝis ok ge-Esperantistoj ĉe la Stacidomo Victoria en Londono. Ili estis ekvojaĝontaj al Malo-les-Bains apud Dunkerque. Samtempe du Londonaj ge-Esperantistoj (feliĉa novedziga paro) vojaĝis samcelel el Belgujo, kaj ni estis honorataj per tio, ke ili interrompis sian "mielmonaton" por esti kun ni. Sabaton posttagmeze alvenis alia ĉarma Londonanino por kompletigi la aron, kiu nombris dek unu. Ĉiuj antaŭvidis ĝuindan semajnfinon kun francaj gesamideanoj. Tio ja efektiviĝis, sed ne tute laŭ antaŭvido. Militaj nubo jam estis amasiĝantaj, kaj la estonteco, eĉ de tago al tago, estis nekalkulebla.

La karavano, tre gaja rondo, spertis trankvilan marvojaĝon sur la tre komforta, ĝisdata "Train Ferry" (fervoja pramŝipo). Flanke, la ĉef-ŝipkelnero montris interesigon pri Esperanto kaj aĉetis ŝilingan kuponon por "Esperanto by Post." Ankoraŭ mal-lumis, kiam je la 5.30 ni surteriĝis en Dunkerque, kie eĉ je fruega horo renkontis nin s-ro E. Normand ("Barbulo"). Aŭto-ĉaro atendis nin kaj en la ekkrepusko ni atingis nian Hotelon "Filet de Sôle" (angla traduko "Jolly good place") kiun ni trovis pura kaj komforta, kaj kies gemastroj, gesinjoroj Dey, faris plensukcese ĉion eblan por nia kontento. Ĉiuj iris liten por du-tri horoj (pli-malpli !) Je la 8.30 matene vizitis nin la energia sekretario de la loka grupo, Ing. Houzé, kiu faris tiom multe por ni—sed li havis novaĵon. Ĉehoslovakio mobiliziĝas ! Francujo konsterniĝas !

Tamen la suno bele brilis, kaj kelkaj el la nedormantoj iris al la marbordo kaj vade promenadis laŭ la tuta longeco de la belaj sabloj de Malo-les-Bains. Sekiginte la piedojn ni reiris laŭ la digo kaj vizitis s-inon kaj f-inon Pessey de la Esperantista Hotelo "Eole" (tiutempe ekstersezone fermita). F-ino Cressy gvidis nin tra la urbo, kie ĉe urbodomo, preĝejo, kaj tiel plu, ni vidis grupetojn da personoj legantaj ĵusfiksitajn afišojn, kiuj alvokis kelkajn gradojn de servosoldatoj. Ni kunsentis la videblan maltrankvilecon. Dum ni tagmanĝis en nia hotelo, alvenis bicikle de la vendoplaco de Dunkerque unu samideano, kiu tie dejoris. Li deziris saluti nin, ĉar li ne povos ĉeesti la aranĝitan vesperfeston ; li estas alvokita. . . . Posttagmeze s-ro Houzé kondukis nin ĉirkaŭ la havenon kaj lerte klarigis en neteknika maniero la ege

interesajn instalajojn de la plej moderna haveno en Francujo. Per lifto ni supreniris la altegan silon, de kie ni vidis belan panoramon. Inter la aliaj interesajoj speciale mencienda estis la vizito al, kaj klarigo pri, la funkciado de la kajoponto por la akcepto de la pramŝipo, kiu portas la vagonaron irantan inter Londono kaj Parizo.

Sabaton vespere ni restis en nia hotelo kaj babiladis kaj komunkantis kun kelkaj francaj samideanoj. Bedaŭrinde aliaj Esperantistoj ne povis ĉeesti pro la premaj cirkonstancoj, kaj tial ne okazis la dancado. Tamen ni multe ĝuis la vesperon kaj dankas speciale al s-ro Houzé pro liaj bonaj klopoj, des pli ĉar, verŝajne, li havis tre gravajn zorgojn dum tiu tempo.

Dimanĉon matene nia estimata "Barbulo" gvidis nin al Dunkerque, kaj ni renkontis—same kiel sabaton—multajn Esperantistojn. Ankaŭ taĉmentojn de pretiĝantaj soldatoj ni vidis. La pli viglaj el ni grimpis la pli ol tricent sepdek ŝtupojn de la belfrido, de kie ni ĝuis alian belan panoramon, kaj malsupre vidigis la pitoreskaj tegmentoj de malnova Dunkerque. Sur tiujn tegmentojn falis multaj el la sepmil bomboj kaj obusoj, kiuj falis sur Dunkerque kaj Malo-les-Bains dum la Granda Milito. Estis la memoro de pasintaj teruroj, kiu en tiu dimanĉo ŝajnis ŝarĝi la atmosferon.

Reveninte al la "Filet de Sôle" kun bonaj appetitoj ni tamen devigis nin prokrasti la manĝadon ĝis ni finaŭskultis la novaĵon el la brita radio. El okcidento nenio esperiga.

Post tagmezo tri-kvar iris al kino aŭ vizitis francajn Esperantistojn. La ceteraj, denove gvidate de nia senlaca amiko "Barbulo," iris per aŭtobuso 14 kilometrojn al Bergues, ĉarma mezepoka urbo enmurigita per remparo. Post esploro de parto de la antikva urbo ni temanĝis en kafejo kaj komencis marŝi al Malo-les-Bains. Antaŭ ol ni forlasis Bergues ni trairis alian placon kaj, stranga vidajo, karuselo funkciis, kaj kelkaj el niaj junanimuloj pagis po kvindek centimoj por havi alian sperton.

La longan promenon ĉiuj ĝuis, kvankam ni ja estis lacaj dum la lasta parto. Sed neforgesebraj estis la ŝangiĝantaj koloroj de la sunsubiro—kaj la sekvinta pluvego ! Tre ĝuinda vespermanĝo estis preta por ni. Pro la mobiliza rekvizido ekzistis dubo pri la havigo de la aŭtobuso, malgraŭ antaŭmendo, por reiri al la ŝipo. Duboj

konfirmiĝis, tamen oni provizis grandan aŭtomobilon, kiu faris du vojaĝojn. Post adiaŭoj al s-ro Houzé kaj aliaj francaj amikoj ni iris ŝipen ankoraŭ kondukataj de nia fidinda amiko "Barbulo." Ni estis travivintaj en Francujo eksterordinaran semajnfinon, feliĉan krom la sento de ebla katastrofo okazonta. Elkoran dankon kaj konsenton al niaj simpatiaj francaj samideanoj.

En nigra nokto sen la gvido de la estingitaj lumturoj la homplena ŝipo blinde trovis la elirvojon. Post komuna matenmanĝo apud la Stacidomo Victoria ni disiĝis. Ĉiuj esprimis sian tutkontentecon pri la vizito, kaj registris decidon partopreni la sekvontan ekskurson, se milito ne malebligos. . . .

R. B. W.
30/9/38.

JOHN JOSIAH BOUTWOOD

POST longa malsano, kuraĝe suferita, forlasis nin sabaton matene, la 22an de oktobro, nia eminenta samideano kaj amiko J. J. Boutwood.

Esperantisto de la jaro 1912, li konstante montradis sian fervoran entuziasmon je nia movado kaj je la interna spirito de Esperanto. S-ro Boutwood naskiĝis en la urbo Luton en 1860, kie lia patro estis ĉapelfabrikisto; tamen li vivis pli ol 40 jarojn en Hastings, bela somerurbo en Suda Anglujo. Tie li prenis rimarkindan parton en publikaj aferoj, deĵorante kiel Urbkonsilanto de 1897 ĝis 1902 kaj poste — ĝis la fino — kiel Loka Juĝisto (angle "J.P."). Fakte li longtempe agadis kiel Ĉefjuĝisto de sia urbo, gajnante amon kaj estimon de ĉiuj.

Politike, li estis bone konata kiel progresema liberalulo, celanta pacon kaj internacian bonvolon. Li estis ankaŭ fondinto de la Distrikta Societo de Hastings por helpo al malriĉaj patrinoj kaj infanetoj, kiu sub lia gvidado bone prosperis. Kiel Prezidanto de la Esperantista Grupo de Hastings, s-ro Boutwood multe laboris por Esperanto kaj lasis inter ĉiuj gesamideanoj, kiuj havis la plezuron lin koni, la plej agrablan memoron pro siaj entuziasmo,

vigleco kaj bonkoreco. Li estis membro de la loka Rotaria Klubo, laŭ la profesio "Esperantisto." Li estis ankaŭ Viceprezidanto de la Brita Esperantista Asocio, kiu nun perdis, per lia morto, unu el siaj plej eminentaj konsilantoj.

Dum sia longa vivo, li multe vojaĝis, vizitante ankaŭ diversajn Esperantajn Kongresojn. Ĉie li gajnis multajn bonajn amikojn. Speciale ni volas citi la Esperantistojn de Brugge, Belgujo, kie la loka Grupo elektis lin dumviva Honorprezidanto kiel dankesprimo pro lia granda helpo al la belgaj Esperantistoj en malfacilaj tagoj dum la Granda Milito.

Spritplena "postfestena" parolanto, kiam ajn li publike parolis, li ĉiam ĝojigis la ĉeestantaron per siaj trafaj diraĵoj. Eĉ li verkis du tute sukcesajn propagandajn komedietojn en la angla lingvo *Love and Language* kaj *Saved by a Servant*.

Profesie s-ro Boutwood sekvis komercan karieron, en grava, bone konata "grandmagazena" firmo, kies Direktoro li restis ĝis la fino.

Nia kara amiko postlasas vidvinon, gefilojn kaj genepojn. Al ĉiuj el ili, kiel ankaŭ al BEA kaj al la tuta brita samideanaro, ni esprimas niajn plej sincerajn kondolencojn. Ni ĉiuj honoru lian memoron, klopodante efike sekvi la ekzempon de tiel bona kaj altestimata samcelano. Ripozu li pace!

ISAURO ÁLVAREZ.

FOR EASY REFERENCE
BIND YOUR "B.E."

IN A

**LYKA BOOK
SELF-BINDER**

Holds 24 Numbers.

Price 3s. (postage 6p., abroad 9p.)

Order from B.E.A., 142 High Holborn, London, W.C.1

NORTH LONDON EXHIBITION

October 12-29th, 1938

For the third year in succession the North London Esperanto Club organised a propaganda stall at this popular exhibition, held at the Alexandra Palace. It was a great success—the Congress Photo and Congress Cuttings-book attracting many people to the stall. A new class has been started as a result of contacts made.

Thanks are due to London Club members, BEA and IEL for their kind assistance.

Important Notice

THE Council of the British Esperanto Association have decided to set up a new Fund, styled the Sustentation Fund, to supplement the Guarantee Fund as a means of supporting the Association and enabling it to carry on its work effectively. The Fund is subject to the following Rules :—

(a) The Fund will be **earmarked**, and banked in a separate account. It will normally, as long as annual deficits are incurred, beyond the amount received under the Guarantee, only be drawn upon (by resolution of the Council) for the purpose of transferring sums from it to the credit of revenue.

(b) Should the Fund eventually become large enough to allow of deductions other than those mentioned above, the Council at its discretion may apply money from it to any capital or other purposes, such as the repayment of the mortgage on the Domo.

(c) Nevertheless, it will be the aim of the Council to build up in the course of time a substantial reserve in the Fund, and thus have capital available for repaying loans, or other special purposes, such as the purchase of equipment, copyrights, etc., etc.

(d) The Fund will not be employed in any way involving the locking-up of money, except by direct decision of the Council, and then only subject to the foregoing provisions and the retention in the Fund of a **minimum reserve**, such as £100 (such minimum to be decided by the Council from time to time). Until such reserve proves possible, the **sole use** of the Fund will be to meet

deficits on revenue account, and not to pay any capital charges.

It is hoped that many members of the Association and other friends of the Esperanto movement will be able to enrol themselves as Donors to this new Fund in 1939, and that when possible they will signify their willingness to repeat their donations annually for a period of three or more years. Donations (large or small) can be sent in forthwith, but when any donor prefers to postpone actual payment he can state the date at which he hopes to pay and a reminder will then be sent to him from the office when the date approaches.

BERNARD LONG,
Honorary Secretary.

□ □ In the Car □ □

Oct.

- 3, Victoria. Civil Servants' Association.
- 10, Wimbledon. Round Table.
- 11, Leytonstone. Tom Hood Central School.
- 20, Dagenham. Lymington Rd. School
- 25, Leyton. Newport Rd. S.B. School.
- 27, Stratford. Downsell Rd. S.B. School.
- Leyton. Farmer Rd. S.B. School.
- 28, Leytonstone. Cann Hall Rd. S.B. School ; Connaught Rd. S.G. School.
- 29, Portsmouth. Meeting of Southern Federation.

Nov.

- 1, Kingston-on-Thames. P.P.U. Class.
- 3, Leytonstone. Norlington Rd. S.G. School ; County High School for Girls.
- 4, Forest Gate. Trompington Rd. S.G. School.
- Leyton. St. Joseph's R.C. School.
- 7, Leyton. Capworth Rd. S.G. School.
- 8, Leytonstone. Davies Lane S.B. School.
- Leyton. Canterbury Rd. S.B. School.
- 9, Leytonstone. Mayville Rd. S.G. School.
- Walthamstow. Sybourn St. S.B. School.
- 10, Leyton. Church Rd. S.G. School.
- Leytonstone. Goodall Rd. S.G. School.

Most of the visits this month were to schools in the Leytonstone district. These we owe to a very kind and much appreciated recommendation by Mr. Wm. Staton, the local Director of Education. Here 17 schools have been visited, with audiences totalling 3,910 children (average 170) and 130 teachers, while 1500 copies of *Esperanto for Beginners* were disposed of, a dozen schools writing for a further supply. The County School gave us 450 girls for the whole afternoon. In every case the children showed the keenest interest. A number of Heads or teachers had already taken some interest in the language, and some spoke of the possibility of experimenting with an Esperanto class in their fourth year syllabus.

M. C. BUTLER.

At the time of going to press, the Motor Car Fund shows a deficit of £18.

VETERANO ?

De ISMAEL GOMES BRAGA.

La unua libro originale verkita en Esperanto kaj presita en Brazilo.

Legu pri la fruaj spertoj kaj laboroj de Brazilia samideano.

Prezo : Bind. 2/6; afranko 3p.
,, Broš. 1/6; ,, 2p.

Mendo ĉe B.E.A.,

142 HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1.

From Near □ □ □ □ □ □ and Far

Netherlands.—Seeking to utilise the international language to its utmost possibilities, the Netherlands Committee for the Practical Application of Esperanto has just been set up in The Hague. The first meeting, presided over by the Mayor of that town, and attended by the Director of the Dutch Post Office and many industrial representatives, was followed a few days later by two great public meetings. One of these, attended by over 1,500 people from all parts of the country, was called to consider the introduction of Esperanto into the schools. Amid great enthusiasm a resolution was unanimously passed urging that Esperanto be taught as a normal subject in all schools throughout the country.

The Hague is even more Esperanto-conscious than most Dutch towns. For many years now instructions in all local telephone-kiosks have appeared prominently in Esperanto, and at present 110 members of the town's police force are taking a special course in the language.

Greek Play from Paris.—During the past nine months the Paris PTT radio station has broadcast 32 plays entirely in Esperanto. In December the famous satirical comedy of Aristophanes, *The Birds*, translated from Greek into Esperanto by Mark Du Merton, B.A., Cantab., will be broadcast from this station. Mr. Du Merton recently won the Buchanan Prize in Esperanto, offered annually by Liverpool University. He has travelled extensively using Esperanto in Scandinavia, France, Germany, and has even been greeted in the international tongue in Africa!

Italian Broadcasts.—During the past 12 months Esperanto has been increasingly used in the short-wave broadcasts from Rome, and the latest development is a thirty-page wireless programme published monthly in the language. Statistics published by the station authorities show that more people listen to the Esperanto talks than to those in English, French or German.

Heil Gvidanto!—The Lord Chamberlain has refused to allow the use of the word "Leader" in the Auden-Isherwood play *On the Frontier* just produced at Cambridge. A neutral word had to be found, and so their Westland dictator is acclaimed as "Gvidanto," which is Esperanto for "Leader."

RADIO LASTMOMENTAJ INFORMAJ

Zamenhofa Memorigo el Belgujo

La stacio Bruselo N-ro 2 (321 m., 15 kv.) elsendos duonhoran programon memorige al D-ro Zamenhof, en Esperanto kaj flandra lingvo, la 14an de decembro je la 19a horo. Nepre aŭskultu kaj skribu dankojn kaj petojn por regula disaŭdigo en Esperanto. Ni impresu la stacion kaj gajnu ĝin.

Kristnaska Dramo el Parizo

La 26an de decembro, je la 22.45, Paris-PTT (431m. 120 kv.) prezentos en Esperanto "Kristnaska Fabelo" de Charles Dickens, versajne adaption de "A Christmas Carol".

Aŭskultinte, skribu al *Courrier des Auditeurs*, 117 Rue de Grenelle, Paris 7e.

30th British Esperanto Congress

WESTON-SUPER-MARE — WHITSUNTIDE 1939
OFFICIAL BULLETIN No. 3

Patron.—H.R.H. The Duke of Connaught, K.G.

Congress Headquarters.—The Corporation of Weston-super-Mare has granted the Town Hall, to be used as Headquarters (Kongresejo).

Membership.—The charge for Congress Tickets will be 3/6 each for adults (1/6 for young people under 18) if applied for before March 31st, 1939. After that date 5/-.

Membership forms, which are now ready, will be sent out generally in the January number of THE B.E., but it would be very helpful to the Organising Committee if all who can possibly do so would join immediately.

Municipal Favour to Congress Members.—The secretary has received a letter from the Town Clerk, stating that with the exception of Bank Holiday most amusements controlled by the Borough will be open free to members during the Congress.

Congress Excursion.—This takes place on Whit Monday and Congress Members will, at a special reduced price, be given the opportunity to make a tour of celebrated beauty spots, including visits to Burrington Combe to see the Rock of Ages, to Cheddar, and Wookey Hole Caves, and Wells Cathedral.

Camping Facilities.—Steps are being taken to arrange a Camping Ground, within easy reach of the "Kongresejo" for those members who are camping enthusiasts. It is hoped that this will attract many young Esperantists, Scouts, etc., to the Congress. Fuller details will be given in a later Bulletin.

Donations and Guarantee Funds.—These have already been opened, and assistance to either section will be gratefully received.

Official Address for all Congress matters is:—Lionel H. May, Hon. Sec., 30th British Esperanto Congress, 28 The Boulevard, Weston-super-Mare, Somerset.

HELPU! Ni rekondas al la atento de niaj legantoj la enmetitan folion kun Alvoko de s-ro S. Pragano pri ĉehoslovakaj samideanoj.

Radio-Sekretario : E. D. DURRANT, 263a, King's Court, Alexandra Ave., Harrow, Middx.

PLIA SUKCESO ĈE ITALA RADIO

Jus venis plezuriga surprizo. La itala radio de nun eldonas en Esperanto sian brošuron (proks. 30 paĝoj) pri la monata programo, kiu entenas detalojn pri elsendoj en fremdaj lingvoj el la Romaj stacioj. Kiel sciate, ili elsendas Esperantilingve dufoje semajne, kaj ĉi tiu venko estas granda atesto pri la valoro de nia lingvo, precipe ĉar ĝi venas de naciisma lando, kiu aplikas Esperanton ne el teoria vidpunkto, sed ĉar ĝi vidas, ke la lingvo estas vaste konata. Krome, oni scias, ke la eldono de la libreto estas natura sekvo de interesigo montrita pri la elsendoj.

La brošuro estas ricevebla senpage laŭpete de Radiostacio "Esperanta Voĉo," via Montello, 5, Roma, Italuj. Do, amase petu, ke ĝi estu regule sendata al vi, por atesti pri la forteco de nia lingvo kaj en via propra intereso por scii, kian programon oni prezentos.

Ankaŭ Irlando Progresas

La novembra elsendo el Athlone estis granda progreso kompare kun la aliaj jam tre interesaj disaŭdigoj. Estis gramofondiskaj ilustraĵoj de la parolado pri Irlanda Muziko kaj Kantoj, kaj ankaŭ Esperantlingva kanto. Entute kaj la stacio kaj nia

amiko s-ro Lorcán O'h Uiginn estas gratulindaj. Ne nur tio, tamen, sed oni sciigas, ke la staciestro estas tre favora al Esperanto, kaj estas eblecoj, ke nia lingvo estos pli multe uzata ĉe tiu stacio.

Interalie, estis anoncate, ke se iu samideano volus ricevi informon pri Irlanda kulturo kaj lando, karakterizaj melodioj kaj gramofondiskoj k.t.p. ĉu por propra intereso ĉu por prepari pri-Irlandan klubvesperon, la stacio volonte donos informojn.

Adreso : La Direktoro, Radio-Stacio, Dublin.

Angla Esperantisto kaj Paris—PTT

Kun granda plezuro mi povas anonsi, ke la 12an kaj 19an de decembro Paris-PTT elsendos *La Birdoj* de Aristofano en la Esperanta traduko de nia amiko kaj Kolonia Sekretario, s-ro Mark Du Merton. Ĉi tiu satira sociokomedio estas jam ludita kun granda sukceso ĉe la Londona Klubo. Espereble multaj aŭskultos ĝin. La nivelo de la Esperantaj radiodramoj el Parizo estas tre alta, kaj ciam meritas grandan dankon—precipe ĉar ili estas profesie organizataj de la stacio kaj ĉiusemajne prezentiĝas.

E. D. D.

ESPERANTA RADIOPROGRAMO—DECEMBER 1938

Tago kaj Dato.	Horo (GMT)	Stacio.	Ondlongo Metroj.	Potenco Kv.	Pro-gramo.
Dimanco : 4, 11, 18, 25	09.10–09.25	Kortrijk	204	.1	P.
	15.00–15.20	Wallonia	201	.1	P.
	18.15–18.30	Athlone	531	100	P.
	23.40–24.10	Hilversum	1875	150	P.
Lundo : 5, 12, 19, 26	17.40–18.00	Sottens	443	100	K.
	18.00–18.30	Reykjavik	1442	100	K.
	18.45–19.00	Montpellier	224	1.5	P.
	19.00–20.00	JV2RL Caracas	51.72	—	P.
	21.00	Roma 2RO	31.13	25	I.
Mardo : 5, 12, 19, 26*	22.45	Paris PTT	431	120	T.
	18.10–18.25	Athlone	531	100	P.
Merkredo : 7, 14, 21, 28	20.20–20.35	Kaunas	1961	7	P.
	21.00–21.10	Turi	410	20	P.
	22.30–22.45	PRF Rio de Janiero	31.58	15	P.
	01.45–02.45	Mexico XEGR	50.17	—	P.
Vendredo : 2, 9, 16, 23, 30	14.00–14.20	Paris PTT	431	120	P.
	19.00–19.30	Brussel 2	321	15	P.
	20.20–20.30	Lyon PTT	463	100	P.
Sabato : 3, 10, 17, 24, 31	01.45–02.45	Mexico XEGR	50.17	—	P.
	21.50–22.05	Praha	470	120	I.
	13.45–14.00	Lille	247	60	K.
	16.10–16.25	Hilversum	301	15	P.
	17.10–17.25	Hilversum	1875	150	P.
	18.00–18.20	Roma I	420	50	P.
	23.30–24.00	Roma 2RO	25.4	25	P.
		Barcelona	377	7.5	P.
			41	—	P.

* Vidi Paĝon 412.

Kodo : P=Parolado. K=Kurso. T=Teatraĵo. I=Informoj.

Our Bookshelf

Books starred are stocked by the B.E.A.
Others should be ordered not from the B.E.A.
but from the address given. Postage extra.

***De Tutmonda Perforto al Tutmonda Frateco.**—*Verkita de George F. Wates. Tradukita de William Bailey. Esperanto Publishing Company, Ltd. 119 pp. Tole bindita, 3s. 6p.*

Kun granda plezuro mi recenzas ĉi tiun verkon, ĉar mi konas kaj tre estimas la verkinton. Mi ĝin legis kaj bonvenigis en la angla lingvo, kaj mi ĝojas, ke ĝia utileco pligrandiĝos per traduko en Esperanton.

S-ro Wates ĝin verkis kun la deziro helpi la homaron. Ĝi estas "malgranda verko pri granda temo"; kaj per lerta elektado de faktoj li donas piedojn al siaj argumentoj, kaj ili maršadas. Ili montras, ke de la fruaj jarcentoj ĝis la nuna tempo, perforto malhelpis liberan esprimon de opinioj pri aferoj religiaj, sociaj, kaj politikaj.

La libro tre taŭgas por fortigi la fidon kaj veki la esperon de ĉiu, kiu deziras, ke racio kaj kompreno venku la krudan perforton. Tia estis la spirito de la italo Mazzini, de la germano Wilhelm von Humboldt, kaj de la usonanoj Emerson, Channing, kaj Parker. Ĝi donas al ni kuragon kredi, ke certe venos la tago, kiam "homoj al homoj tra la tuta mondo estas fratoj."

La libro posedas du verajn meritojn: temo granda kaj traktado inda. La traduko de s-ro Bailey estas bonega. Mi gratulas verkinton, tradukinton, kaj eldonintojn, pri ĉi tiu valora verko.

HENRY DAWTREY.

***Skizo de Ekonomia Geografio.**—*J. F. Horrabin. Tradukita de B. Ross. Eldono de S. A. T. 134 pp., kun 45 kartoskizoj. 2s. 6p.*

Jen venas, por la Esperantistaro, libro jam famekonata en la originala angla lingvo kaj en nacilingvaj tradukoj. La titolo eĉ ne pale komprenis, kiom la verko estas interesa por ĉiu inteligenta nunmondano. La aŭtoro klarigas sian temon vulgare, samtempe kompetente, penante pruvi, ke la geografio ludas la determinan rolon ĉe la ekonomia kaj socia formiĝo de la potencogrupoj. Kiam li skizas la luktojn por potenco inter la britoj kaj usonanoj en Sudameriko, aŭ kiam li klarigas per ekonomiaj kaŭzoj la malsimilojn inter la

francaj kaj germanaj vivmanieroj, li faras por ni rakonton ege eksitan kaj vivplenan kompare kun la romanoj de Rider Haggard aŭ H. G. Wells.

Ankaŭ por la fakulo la verko nepre devas esti atendinda, ĉar la aŭtoro ne nur montras sin kompetenta, sed ankaŭ havas definitivan vidpunkton, ne ŝateblan por ĉiuj medioj, kiun la libro klare antaŭmetas. Jen verko, do, kiun oni devas aŭ konsenti, aŭ kontraŭbatali.

La lingvaĵo estas tre bona, sed kelkaj nekonsekvencaj genas. Ekzemple, oni trovas jen *Versajo*, jen *Versajo*, por la sama urbo, kaj la vorto *laborista* estas tre neklare uzata. K. R. G. STURMER.

Statistika Resumeto, eltrita el la *Brazila Statistica Jarlibro, 1937, kaj eldonita de la Brazila Instituto de Geografia kaj Statistiko, Praça Maua, 1, 11, andar, Rio de Janeiro, prezo ne montrita.* Valora statistiko, kun ĉiuspecaj ciferoj pri Brazila vivo ekonomia, socia, kultura, administra, kaj politika.

KIEL LA VESTO
SUR BELA VIRINO

TIEL GRAVAS
L. MARKO

SUR VIAJ LIBROJ

Mendu ĉe
BRITA ESPERANTISTA ASOCIO
142 High Holborn, London, W.C.1.

International Electrotechnical Vocabulary.

—Published in Paris, 1938, for the International Electrotechnical Commission, by the Comité Electrotechnique Français. One volume, bound, 311 pp., 8in. x 12in. 10s. I.E.C., 28 Victoria St., London, S.W.1.

This most interesting application of Esperanto gives the definitions of nearly 2000 scientific and technical terms in the two official languages of the I.E.C., viz., English and French, and the corresponding terms (but without definition) in Italian, Spanish, and Esperanto.

It was agreed that the original definitions should be drafted in French, the English version corresponding as closely as possible with the French original, provided the latter did not conflict with the definitions usually given in American and English vocabularies. This was, in fact, one of the great difficulties, as, unfortunately, terms of similar appearance have not always exactly the same meaning in different languages.

The following example will give an idea of the nature of the work. The first column contains the Decimal Classification number of the term, say, in the present case : 05-05-015. In the second column we find the definition in French : CHAMP VECTORIEL : Région de l'espace dont l'état en chaque point est caractérisé par un vecteur. Then, the third column gives us the English translation of this definition : VECTORIAL FIELD : A region of space of which the state at each point is characterised by a vector quantity. The last column contains the corresponding terms in German, Italian, Spanish, and Esperanto, respectively : VEKTORFELD, CAMPO VETTORIALE, CAMPO VECTORIAL, VEKTORA KAMPO.

The introduction of the Esperanto terms is largely due to the untiring efforts of Dr. Ing. Eugen Wüster, who had to overcome the opposition of a number of National Committees.

T. J. GUÉRITTE.

La Majstro Parolas (*La Parolo de la Granda Universala Frataro*).—155 pp., 4 respondkuponoj, ĉe Bojan Boev, 64 Opalčenska, Sofia, Bulgarujo.

Volumo agrablaspekta, klare presita (sed ne tro firme bindita), en sufiĉe bona Esperanto. Ĝi estas la lasta el longa serio da libroj verkitaj de aŭ pri Petro Danov, la kondukanto de la konata Blanka Frataro en Bulgarujo, kaj iugrade resumas liajn instruojn. En ĝi troviĝas iom da evangelia Kristanismo, iom da mistikismo, kaj multo da praktikaj konsiloj por vivo pura kaj homana. Oni povas ĝin rekomendi al ĉiu studento de religiaj demandoj.

M. C. B.

NOVAJ LIBROJ

Ciu libro estas inda aldono
al nia literaturo

SUNKRONO.

Marie Koenen (Van de Vijver).
bind. 3/9, broš. 2/3, afranko 3p.

KARCERO. Kensaku Simaki.

bind. 2/6, afranko 3p.

LA STRATO DE L' FIŜANTA KATO.

Jolanta Földes (Halka kaj Spierer).
bind. 5/6, afranko 4p.
broš. 4/6, afranko 3p.

RADIANTA LOTUSO.

J. D. Degreef (Van de Vijver).
broš. 1/9, afranko 3p.

**KEMIAJ STRUKTUROJ KAJ
FIZIOLOGIAJ AGOJ.**

(Toyokiti Takase (Tooru Hattori).
bind. 6/-, afranko 3p.

PRINCINO DE MARSO.

E. Rice Burroughs (K.R.C. Sturmer)
broš. 2/-, afranko 2p.

INFANOJ KAJ PATRINOJ.

D. C. Fisher (T. G. Gueritte).
bind. 3/6, afranko 4p.

**DE TUTMONDA PERFORTO AL
TUTMONDA FRATECO.**

G. F. Wates (Wm. Bailey).
bind. 3/6, afranko 4p.

ESTU RADIESTEZA SERĈISTO.

Emile Christophe (Pierre Delaire).
broš. 5/6, afranko 2p.

BAKSIS. L. N. Newell (Originala).

broš. 3/6, afranko 2p.

ČU LI ? Vol. I. D-ro Vallienne

(Lingve reviziita de K. Kalocsay).
broš. 3/6, afranko 3p.

UNDINO.

Olive Schreiner (S. A. Andrew).
bind. 3/6, afranko 4p.

VICTORIA.

Knut Hamsun (Olav Rygg).
broš. 2/6, afranko 2p.

Mendu ĉe

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION
142, High Holborn, London, W.C.1.

Coming Events

DISERVOJ

London.—St. Ethelburga, Bishopsgate, 11 dec., je 15.30. Kondukos f-ino Eileen Ball; solkantos Vernon Smith. Teo-kunveno de la Dua-Dimanĉa Rondo sekvos en Hotelo Great Eastern (kosto 1s. 6p.)

Nottingham.— Ĉe High Pavement Chapel Memorial Hall, sabaton, 17 dec., je 15.30, Pastro D. Robson kondukos Kristnaskantan Diservon. Oni bonvenigos ĉiun. Sek.: F-ino N. Wilford, 1 Birkland Avenue, Peel Street, Nottingham.

Persona

NASKIGO DE GEMELOJ

Evans.—Al Gesinjoroj J. V. J. Evans, 16 Mount Adon Park, Dulwich, S.E., the 4an de novembro, filinoj nomitaj Alison Mary kaj Gilian Ann. Duoblan gratulon!

MORTOJ

Harvey.—En Edinburgo, la 25an de oktobro, Florence Isabella, amata edzino de William Harvey, I.S.O.

Meek.—La 23an de oktobro, en Hastings, s-ino Amy Meek, malnova Esperantistino, 70-jara. Si kaj ŝia edzo, s-ro Henry H. Meek, estis inter la plej aktivaj samideanoj de la suda marbordo, kaj ambaŭ partoprenis la Londonan Kongreson ĉi-jare.

Ni kondolencas kun la familianoj.

CORRESPONDENCE

Letters to the Editor should be as brief as possible, and written on one side only of the paper. They may be enclosed with other correspondence sent to the B.E.A. office, but must be written on a separate sheet. Where a pseudonym is used, the name and address must be enclosed, but will be treated confidentially.

NEŪTRALECO

Rilate al la diro de s-ro Faulkner, mi kontraŭstaras, ke oni povas esti unue Esperantisto. Unue oni estas homo. Ĉu blindigi pri la nunaj devoj de homoj, aŭ ĉu fronti la kaŭzojn de la milito kaj la krueleco?

Esperantujo estas paradizo, kiu entenas tre malmultajn homojn.

Wrotham.

H. LANE.

I have been an active member of the movement for a good many years, and I have found only neutrality. I know nothing of other members' opinions on other subjects, and never advocate my own.

Please don't bother about little things, friend.

R. A.

Derby.

LANGUAGE AND THE CRISIS

I feel I must certainly protest against your Editorial in the November number of THE B.E.

You seem to have missed entirely the very vital point that in the conversations at Bad Godesberg, Berchtesgaden and Munich it was the personal contact, first of all between Mr. Chamberlain and Herr Hitler, and afterwards between these two, Sig. Mussolini, and M. Daladier which eased the tension. If you seriously believe your statement that the same effect could have been obtained by the interchange of telegrams between Downing Street and Wilhelmstrasse, then I am afraid your knowledge of psychology and of human nature are very small. It was not the effect on the different nations which was considered by Mr. Chamberlain when he proposed going to see Herr Hitler. He was thinking of the effect such a meeting might very possibly have on Herr Hitler himself. I should have thought that was obvious.

To say that a meeting at which interpreters were present was undignified is absurd, and seems to shew your personal prejudice against such meetings. As a matter of fact, Mr. Chamberlain understands German, and Sig. Mussolini not only understands English, French, and German, but he speaks them too.

In your zeal for pushing the claims of Esperanto I think you have lost sight of common-sense, and have certainly angered a great many of your members, including some of the most enthusiastic amongst the newer ones.

ESMÉ M. REID.

London, S.W.7.

ESPERANTO JIG-SAW PUZZLE

ABOUT 150 PIECES.

YOU should have one.

Price 1/- Postage 6d.

British Esperanto Association (Inc.),
142 High Holborn, London, W.C.1.

So you cairnt take it hey!

Well maybe not,—regularly. But a single copy of the new "Worker Esperantist" costs only 2½d. post free. 10d. annual subscription. We sold right out last quarter, and (so they tell us), we're better still this.

Write

SATEB, 15a, Shudehill, Manchester 4.

A WORLD STATE

The Thirtieth Universal Congress was undoubtedly a very great success, a revelation of the progress being made by Esperanto. It helped to bring home to its members what seems now the greatest need of Esperantists and of those also who, though they have not yet learned the language, hold the essential ideals of Esperantists—the need for an organisation, an institution, through which we can give concrete expression to the ideal of world unity and world co-operation. Unity of language alone is, like patriotism, "not enough". At present, the division of the peoples of the world into competing nations means that Esperantists and people of good will of all countries are often working against one another, as members of these competing nations. Those even who were working and living together as friends during the London Congress, are in many cases now, back in their own countries, paying taxes for war purposes and contributing in various other ways, against their will, to the support of policies which mean harm to the people of neighbour states. If we are true to the clear purpose of our great leader and pioneer, Zamenhof, it seems that we Esperantists should be among the first to renounce the idea of nation-state sovereignty, and to give whole-hearted support to an effort to break down all barriers put up between peoples by nationalism, so that they may flow together as one people in one great nation, giving united service to the ideal of world brotherhood. The method proposed by the world-state organisation *Regnego* (whose official language is Esperanto) seems without any doubt, the soundest yet

attempted for achieving the end Zamenhof had in mind, when he wrote, "dissaltos la obstenaj baroj, . . . La popoloj faros en konsento, unu grandan rondon familian."

Yours in the service of that end,

C. D. GALLIFANT, B.A.

Llanelly.

P.S.—Information about *Regnego* may be had from Regnega Chambers, Old Foundry Road, Ipswich, England.

ESPERANTO MARTYRS

We have been shocked in the past to learn of the mass murdering of Esperantists in various parts of Spain by the *Fašistoj*, owing to their having committed the crime of learning Esperanto.

We are somewhat surprised never to have seen even one word about these things in THE B.E.

G. H. READ.

Rochester.

(We have received no reliable reports of any atrocities of the kind referred to by our Correspondent.—ED.)

R.S.A. Examinations in 1938

The Royal Society of Arts will conduct examinations in Esperanto as follows:—

Elementary : Friday, May 19th. 7-9 p.m.

Intermediate : Monday, May 22nd. 7.30-10 p.m. Fuller details will be given in a later issue.

CHRISTMAS AND NEW YEAR GREETING CARDS

FROM YOUR OWN NEGATIVES

IF YOU USE A CAMERA, SEND
6d. IN STAMPS WITH ONE OF
YOUR FILMS FOR SPECIMEN
AND PRICES.

Address :

THE PARAMET CO. Ltd.
142, High Street,
London, E.17.

CIGAREDO ESPERANTO

HANDSOME Gift Boxes OF ESPERANTO CIGARETTES

One Hundred 5/-, postage 4d.

Fifty - 2/6, postage 3d.

Packets of Twenty - 1/-

Postage on 1 or 2 packets, 2d.

Postage on 3 or 6 packets, 3d.

GIVE *Esperanto* CIGARETTES

Order from
B.E.A., 142 HIGH HOLBORN,
LONDON, W.C.1.

Antaŭ kvindek jaroj—en 1888—Gregg Stenografio estis unafoje publikigita en Liverpool, Anglujo, kiam ĝia elpensinto, John Robert Gregg, estis junulo dudekjara.

En la intera tempo ĝi disvastiĝis fakte ĝis la fino de la tero. Hodiaŭ ĝi estas la norma sistemo de Ameriko, instruata en 99.58 el cento de la urboj en Usono, en kiuj oni instruas stenografion; ĝi estas instruata en lernejoj tra la tuta Brita Imperio; kaj estas sendube la plej populara kaj plej vaste uzata sistemo de stenografio en la mondo.

En la praktiko, Gregg Stenografio kvinfoje gajnis la mond-ĉampionecon pro rapideco; seninterrompa fluo de lernantoj en ĉiuj mondpartoj troviĝas ĉe la supro de la listoj en ekzamenaj rezultoj; skribantoj de la sistemo okupas gravajn postenojn (la stenografiisto de la mortinta Prezidanto Wilson estis Gregg-skribisto, kaj raportis la diskutojn pri la Pac-Konferenco en Versailles, reprezentantoj de la sistemo estas dungataj ĉe la Ligo de Nacioj en Genevo; ĝi estas uzata de membro de la Oficiala Raporta Stabo en la Brita Parlamentejo, kaj en la ĵurnalista galerio). Internaciajn honorojn oni amasigas sur ĝin, kaj ĝia aŭtoro, D-ro Gregg, estis ricevanto de mondvastaj gratuloj ĉe la festado de ĝia Ora Jubileo en Londono je nunjara Pentekosto.

GREGG STENOGRADFO

havas kiel bazon la ordinaran manskribon. Gi ne havas pozician skribardon, nuancigitajn strekojn, apartigitajn vokalojn, kaj efektive havas neniu el la ĝenajoj, kiuj faris la stenografion antaŭ-Gregg-an malfacila kaj teda studio. Gregg Stenografio estas facile lernebla, facile skribebla, kaj facile legebla; ĝi estas entute alloga studio. Gi estas adaptita al multaj alinaciaj lingvoj, kaj ekzistas

speciala lernolibro por

ESPERANTISTOJ

Plenigu kaj enpoŝtigu ĉi tiun
kuponon →

al
GREGG PUBLISHING
Co. Ltd.,
51,
Russell Square,
London,
W.C.1.

M I
volas scii
P L I
pri
G R E G G

(S-ro, S-ino, F-ino)

OFFICIAL NOTICES

President : G. D. Buchanan, F.R.A.S.

Hon. Secretary : Bernard Long, B.A.

Hon. Treasurer : Arthur C. Oliver.

Secretary : R. B. Wilkinson.

Propaganda Secretary : M. C. Butler, M.R.S.T.

NEW MEMBERS

Ainger, T.	London E.2.
Anderson, H. G.	London N.7.
Anwell, L. W.	Newcastle 5.
Atkin, J.	London E.1.
Barnard, S. E.	London E.17.
Beavington, R.	Bristol.
Beevers, C. A.	Edinburgh 9.
Bell, H. G.	Bristol.
Blair, J. W.	Paisley.
Bidmead, S-ino W.	London N.3.
Bone, J. K.	Monkton.
Branford, W. G.	South Kirkby.
Branton, F-ino E. E.	Shepperton.
Brayshaw, A.	Letchworth.
Briscoe, J. A.	Barnet.
Broome, F-ino M.	Thornton Heath.
Burton, K. C.	Newport, I.O.W.
Butler, J.	Kingston-on-Thames.
Butler, T. C.	Kingston-on-Thames.
Cawkwell, J. H.	Sheffield 10.
Clayton, G. E.	Plymouth.
Cottingham, R.	Leicester.
Crease, F-ino L.	London S.W.15.
Cresswell, L. E.	Leamington Spa.
Crossley, F-ino H.	Preston.
Duncan, S-ino E. B.	London S.W.20.
Dyer, S-ino D. E.	London W.2.
Edmonds, S-ino D. M.	Newport, Mon.
Edmonds, W. J.	Newport, Mon.
Edmondson, A.	Bingley.
Elliott, S-ino M.	Rochester.
Felce, H. G.	Banstead.
Fitzpatrick, M.	London E.15.
Foster, B. G.	Desborough.
Gardner, F. L.	Glasgow.
Grundy, F-ino E. M.	Middleton.
Henry, F-ino G. M.	Newport, I.O.W.
Hyslop, F-ino J.	Ilford.
Inglis, T. V.	Edinburgh 9.
King, C. T. A.	Sheffield 5.
Knight, S-ino E. B.	London N.6.
Kubo, S-ro Sadaziro	Tokio.
Kushlick, I.	Benoni, Transvaal.
Lawton, F-ino H.	Huddersfield.
Lebach, F-ino U.	Letchworth.
Lobb, F-ino E.	Shepperton.
Lobb, S-ino R.	Shepperton.
Lockwood, F-ino M.	London N.16.
McCanlis, E. W.	London S.W.19.
McKay, A. H.	Dugandan, Queensland.
Mackenzie, F-ino J.	Musselburgh.
Mason, S.	Stockport.
Morgan, J. H.	Atherton.
Norton, H.	Bathgate.
Ockey, E. P.	Coulsdon.
Palmer, J.	London, W.4.
Park, W. J.	Ilford.
Pearce, W. C.	Portsmouth.
Pickles, J.	Leeds.
Primmer, S-ino J. B.	Cowdenbeath.
Pritchett, H.	London E.10.
Reid, S-ino E. M.	London S.W.7.
Renison, H. W.	London S.W.17.
Rixham, S-ino W. M.	Newcastle.

Robertson, W.	Glasgow N.
Robinson, K. E.	Woking.
Rockliffe, F.-ino V.	Thornton Heath.
Routcliffe, F. G. V.	Barnstaple.
Samphire, F.-ino L. M.	Portsmouth.
Sedgwick, G.	Aboukir, Egypt.
Sidders, F.-ino M.	London N.8.
Steele, F.-ino H.	Southport.
Taylor, B.	London N.8.
Taylor, S.-ino D.	London N.8.
Taylor, S. H.	London N.8.
Thoday, A.	London W.C.1.
Waugh, A. S.	Bath.
Wells, C. L.	London E.16.
Wight, F.-ino A. G.	Edinburgh.
Wighton, T. H.	Dundee.
Willis, C. W. R.	Ilford.
Willey, F.-ino M.	Teignmouth.
Young, K.	Amersham.

DONATIONS TO B.E.A. DURING OCT., 1938.

General Funds.—G. S. Gildersleeve, 3/9; A. M. MacQuarie, 3/5; F. Thorner, 2/6; F.-ino M. Clark, 1/-; G. F. Millne, 1/-.

Motor Car and Propaganda Fund.—A Friend, £7; W. M. Brown, £2. 2s.; S.-ino C. Walker, £1; Anon., £1; S. Faulkner, 16/3; M. Pearson, 10/-; Kingstona Rondiranto, 4/-; A. M. MacQuarie, 3/5; P. J. Cameron, 2/6; F.-ino M. Clark, 2/-; C. M. Liversidge, 1/3.

Donation for Special Propaganda.—T. J. Guérinette, £5.

JUBILEE FUND

	£	s.	d.
Previously acknowledged	1,509	14 2
A. Ford	25	0 0
G. D. Buchanan	19	0
F.-ino A. B. Holness	10	0
		<hr/>	<hr/>
		£1,536	3 2

B.E.A. EXAMINATIONS

Diploma.—Winstanley Lowe, Leyland.

Advanced by Correspondence.—*John Sharp Dinwoodie, Thornhill.

* Denotes distinction.

COUNCIL MEETING

15th October, 1938

Present: The President (in the Chair), the Hon. Secretary, the Hon. Treasurer, and 19 Councillors.

In attendance: The Secretary, the Education Secretary.

Much attention was given at this meeting to the finances of the Association. The Executive Committee had drawn up a budget for 1939, taking into account such small economies as seemed possible without hampering the work of the Association in its various branches, and this was accepted by the Council as a basis for the year's working. It was decided to set up in 1939 a new Sustentation Fund (supplementary to the Guarantee Fund, and of a cumulative type), of which particulars would be published at a convenient date.

It was decided that as from 1st January, 1938, the affiliation or continued affiliation of a Federation would be conditional on such Federation having at least fifty members—either as those of constituent Groups or separate individual members. If any Federation should lapse under this rule the Executive would consider the best way of dealing with the area concerned.

The position of the Jubilee Fund and the prospects of acquiring a property for the Association were discussed and certain provisional decisions made in the light of the information available.

COMMITTEE MEETINGS

Sept. 28th ..	General Purposes and Propaganda Committee. <i>Chairman</i> , Mr. A. C. Oliver.
Oct. 10th ..	Executive Committee. <i>Chairman</i> , The President.
Nov. 5th ..	Education Committee. <i>Chairman</i> , Mr. Nowell Smith.
Nov. 7th ..	Executive Committee. <i>Chairman</i> , The President.

NOMINATION OF OFFICERS, 1939-40

Members are reminded that they have the right to nominate candidates for election as Officers and Councillors for the ensuing year. Forms of nomination may be obtained from the Secretary. Nominations should be sent in by January 31st.

R. B. WILKINSON, *Secretary*.

Esperantist Teachers.—A meeting will be held on Saturday, January 7th, at University College, Gower Street, W.C.1, at 2.30 p.m., when it is proposed to form a British Esperantist Teachers' Society. Mr. Nowell Smith, M.A., will preside. Further details in January "B.E."

ESPERANTO CHRISTMAS NEW YEAR CARDS

PACKET OF FIVE
DIFFERENT CARDS

POST 1/3 FREE

ATTRACTIVE DESIGNS — Three Illustrated

ORDER EARLY

from

**B.E.A., 142 HIGH HOLBORN,
LONDON, W.C.1.**

TWO EXCELLENT AND INSTRUCTIVE GAMES

LEXICON

English or Esperanto Editions of each are available.

PRICE 2/6 EACH, POSTAGE 2d.

KAN-U-GO

ORDER FROM THE B.E.A.

SMALL ANNOUNCEMENTS—ANONCETOJ

1d. per word. Minimum 1/- per issue. Prepaid.*Copy must be received at our offices by the 6th of the month for insertion in the next issue...*

Stamps.—25 different used Coronation George VI. 3/6; 100 different Canada 5/-; 25 different Palestine 1/6; 25 different Cyprus 2/6; 50 different British Penny Plate numbers 2/6. Four-page list of British stamps free. W. Appleby, 47 Clarence Street, Cheltenham.

All Worker Esperantists should belong to the British Labour Esperanto Assn. and thus help to put the ideals of Esperanto into action. Send 3d. for enquirer's packet to the Secretary, S. J. Smith, 36 Womersley Rd., London, N.8.

The Workers' Esperanto Movement (SATEB) for all class-conscious Esperantists. Write to SATEB, 15a Shudehill, Manchester 4.

Koresponda Centro Internacia (Amsterdam) provides names and addresses of correspondents of every type, arranges correspondence with all countries, on any subjects, in almost all chief languages, organizes competitions in chess, draughts or bridge, and affords special facilities for the exchange of stamps. For further details apply to the British Representative — T. L. C. Bluett, South View, Chesswood Road, Worthing.

Wanted.—A copy of "Provo de Marista Terminaro." Write B.E.A.

12 vortoj, 1 ŝil. (5 resp. kup.) Pluaj vortoj po 1p. Teksto devas atingi nian oficejon, kun antaŭpago, antaŭ la 6a de la monato por presigo en la sekvonta numero.

Parizo.—Familio akceptas pensionulojn. Speciala kaj rapida metodo lerni la francan lingvon. Komforta vilao 15 km. de Parizo. Skribu al S-ino Gernaey, 28 Boulevard République, Chatou (Sine-et-Oise).

Silka Legosigno—kun enteksita portreto de nia Majstro. Bela, bone prizorgita portretigo de D-ro Zamenhof, kies vizaĝo kaj subskribo aperas klare sur la blanka fono. Dimensioj: 15 cm. x 5 cm. Prezo: 9p., afranko 1p. Mendo ĉe B.E.A., 142, High Holborn, London, W.C.1.

Suferantoj pro astmo, kataro, kaj aliaj bronkaj malsanoj uzu DYSPNE-INHAL. Dusemajna Provo Senpaga. Por informoj turnu vin al P. Blaise kaj H. S. Hankins, "Bonveno," 19 Litchfield Avenue, Morden, Surrey.

A. Volochov, Post-box 649, Moskvo-Centro, U.S.S.R., deziras korespondi kaj interŝanĝi amatorajn fotajojn.

Cu vi deziras bonan amuzan libron pri Esperanta vivo? Legu "Kompatinda Klem" de John Merchant. Mendo ĉe B.E.A. Bindita 1s. 6p., broš. 1s. afranko 2p.

THE BRITISH ESPERANTIST**Publishers (Eldonistoj) :**

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, INC.
142, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.1. Telephone: HOLBORN 4794.

Editor (Cefredaktoro) : FRED WADHAM.**Literary Editor (Literatura Redaktoro) :** MONTAGU C. BUTLER, M.R.S.T.

RATES OF SUBSCRIPTION (including postage to any part of the world)—Twelve months, 2/6. Single copies, Three Penny Stamps. (Free to B.E.A. members).

ADVERTISEMENT RATES will be quoted on application to the Secretary of the B.E.A.

JARABONO: 3 svisaj frankoj. Unuopaj ekzempleroj: po 30 centimoj (aŭ unu respondkupono). Oni sendu manuskriptojn al la Cefredaktoro. Li resendos nur tiujn manuskriptojn, kiujn akompanos afrankita koverto, aŭ respondkupono. Li rezervas la rajton fari korektojn laŭbezone.

MANUSCRIPTS should be typewritten, and be addressed to THE EDITOR. The Editor does not hold himself responsible for loss or damage, nor does he undertake to return manuscripts unaccompanied by a stamped addressed envelope. He is not necessarily in agreement with views expressed in signed articles, but accepts responsibility for those unsigned. Matter should be received by the 8th of the month.

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION consists of Fellows, Members, Affiliated Groups, and Federations. The Annual Subscriptions are:— Fellows, 21/-; Members, 5/-; Junior Members (under 18), 2/6; Life Fellowship, £12. 12s. 0d.; Life Membership, £5. (See prospectus).